

AANGEPASTE NORM EN RICHTLIJN VOOR KANTOORMEBELEN

Bij de productie van meubelen speelt ontwerp een heel belangrijke rol. Het eerste waar een afnemer op let is immers hoe een meubel eruit ziet. Daarna wordt pas beoordeeld of het lekker zit e.d.. Bij twee categorieën meubels komt echter nog een ander aspect om de hoek kijken: een stukje wet- en regelgeving. Voor kindermeubels is het Warenwetbesluit kinderbedden en –boxen van toepassing. Afhankelijk van professioneel of huishoudelijk gebruik moet het bedje of box voldoen aan een reeks veiligheidseisen. We willen immers niet dat onze kinderen iets overkomt. Hetzelfde geldt voor werken op kantoor.

De dienstensector is de grootste werkgever geworden in Nederland. Veel mensen brengen daarom een aanzienlijk deel van hun dag door op een vaste of flexibele werkplek. Na dat, vaak zittende, werk is het belangrijk dat je aan het einde van de dag niet gebroken naar huis gaat. Ook op de lange termijn is het uiteraard de bedoeling dat ons werk niet onze gezondheid negatief beïnvloedt. Volgens artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet moet een werkgever er daarom voor zorgen dat o.a. de werkmiddelen (waaronder meubels) zijn aangepast aan de persoonlijke eigenschappen van de werknemer.

Afmetingen, sterkte, duurzaamheid en stabiliteit of Europese harmonisatie

Om te weten waar een kantoormeubel aan moet voldoen zijn een aantal normen opgesteld met een aantal eisen. Ongeacht het type meubel hebben die eisen vrijwel allemaal betrekking op afmetingen, sterkte, duurzaamheid en stabiliteit. Hierbij staat Europese harmonisatie voorop. Voorheen waren er Nederlandse normen voor kantoorstoele en kantoortafels. Die zijn vervangen door Europese. De eisen voor kantoorstoele zijn opgenomen in de EN 1335-serie, de eisen voor kantoortafels in de EN 527-serie. In beide series staan in deel 1 de eisen voor afmetingen, in deel 2 de overige eisen en in deel 3 de beproevingsmethoden. Voor stoelen voor bezoekers bestaat een aparte norm (EN 13761). In Nederland kan ook verwezen worden naar een NEN-EN. Hiermee wordt aangegeven dat de Europese norm ook de Nederlandse is (wat trouwens verplicht is). Als uw afnemer in Duitsland het heeft over de DIN-EN 1335-1 is dat dus exact dezelfde norm als de NEN-EN 1335-1.

Antropometrie

Zowel bij de EN 1335-serie (stoelen) als de EN 527 (tafels) is men bij de eisen voor afmetingen uitgegaan van de lichaamsmaten (antropometrie) van de beroepsbevolking. Dat zijn werkenden tussen 18 en 65 jaar. Een meubel zou geschikt moeten zijn voor een groot gedeelte van die beroepsbevolking. Daarom wordt als ondergrens de P5 V(rouw) aangehouden en als bovengrens de P95 M(an). De kleinste vijf procent van de vrouwen kan dan niet optimaal op/aan de stoel of tafel zitten. Van de mannen kan ook 95% goed gebruik maken van de meubels (en de langste 5% dus niet).

EN 527 – kantoortafels

De Europese (en Nederlandse) norm voor kantoortafels is recent herzien. De antropometrische gegevens zijn nog een keer goed tegen het licht gehouden. Hieruit blijkt dat de eisen in de norm onvoldoende zijn afgestemd op 95% van de Europese beroepsbevolking. Verder blijkt ook de aard van het (kantoor) werk veranderd te zijn. Uit Arbo-oogpunt wordt van een grotere diversiteit aan tafels gebruik gemaakt, zoals zit-statafels. Ten opzichte van de vorige versie uit 2000, zijn in de nieuwe EN EN 527-1 de volgende belangrijkste zaken aangepast:

- De norm maakt nu onderscheid in 4 categorieën tafels: type A = hoogte instelbaar, type B = hoogte verstelbaar, type C = vaste tafel en type D = beperkt instelbaar of verstelbaar. Die laatste categorie komt in Nederland vrijwel niet voor, maar is ingevoerd op sterk aandringen van Duitsland.
- Er zijn aparte eisen voor tafels voor zittend werk, staand werk of werk waarin zitten en staan wordt afgewisseld.

- De geëiste tafelhoogte is gemiddeld hoger geworden en bij ver-/instelbare tafels wordt een groter bereik gevraagd. Voor vaste tafels geldt nu een hoogte van 740 ± 20 mm (dat was 720 ± 15 mm). Voor ver- en instelbare tafels voor zittend werk gaat een bereik van 650 mm – 850 mm gelden (was 680 mm – 760 mm).

In Nederland was al een aparte norm waarin grotere maten en bereiken voor kantoortafels werden aangegeven, de NEN 2449. Met de komst van de aangepaste Europese norm, komt die mogelijk te vervallen. Een definitief besluit hierover wordt in de loop van dit jaar genomen.

NPR 1813 – kantoormeubels in Nederland

Als op een bepaald gebied Europese normen bestaan, mag er geen nationale norm op datzelfde gebied gehanteerd worden. Dit geldt niet als er nationale omstandigheden afwijken van de Europese. Wat betreft kantoormeubelen is dat het geval. De oorzaak hiervan is de bijzondere samenstelling van de Nederlandse beroepsbevolking: veel lange autochtonen (de langste ter wereld) en veel, relatief kleine, autochtonen. De gemiddelde lengte van de Nederlandse beroepsbevolking ligt hoger dan de Europese. De P95 M in Nederland ligt daarmee ook hoger dan de Europese bovengrens. Daarom is enige tijd geleden de NPR 1813 gelanceerd. Het is geen norm, maar een (Nederlandse Praktijk) richtlijn die geldt als handleiding voor eindgebruikers en inkopers. Net als in de Europese norm is het uitgangspunt dat kantoormeubilair geschikt moet zijn voor een zo groot mogelijk percentage (95%) gebruikers, en wel de gemiddeld langere Nederlandse gebruikers.

De NPR 1813 wordt op dit moment ook herzien. De oude versie verwees nog naar een aantal Nederlandse normen. Verder was er behoefte om ergonomische uitgangspunten breder toe te passen en andere aspecten die een rol spelen bij inkopen mee te nemen. De belangrijkste wijzigingen in de nieuwe versie van de NPR 1813 zijn:

- Aanbevelingen voor afmetingen van tafels worden gelijk aan die uit de nieuwe Europese norm EN 527-1, met dien verstande dat alleen een ver- of instelbare tafel wordt aangeraden (type A of B). Het instelbereik van een zit-statafel wordt wel groter geadviseerd (tot 1300 mm i.p.v. de Europese 1250 mm)
- Bij aanbevelingen voor afmetingen van stoelen zijn aangepast op basis van voortschrijdend inzicht en een sterk veranderd gebruik van meubilair in de afgelopen jaren. T.o.v. de Europese norm worden nog steeds grotere afmetingen geadviseerd voor zittinghoogte (410 mm – 550 mm), zitdiepte (380 mm – 480 mm), zittingdiepte (440 mm), lengte van de rugleuning (370 mm), hoogte van de armsteunen t.o.v. zitting (200 mm – 300 mm), plaatsing van de armsteunen t.o.v. de voorzijde van de zitting (200 – 300 mm) en de breedte tussen de armsteunen (360 mm – 510 mm)
- Een aantal aanbevolen afmetingen zijn weggelaten omdat ze niet (meer) ter zake doen zoals de afstand van de bovenzijde van de rug tot de zitting (h). Verder is de helling van de zitting (e) alleen als optie opgenomen.
- Aandacht voor Total Cost of Ownership en het milieu (Duurzaam Inkopen) zijn opgenomen

De volledige tekst van alle normen en richtlijnen is verkrijgbaar bij NEN (www.nen.nl). Op 13 oktober a.s. wordt er door de NEN een klein symposium georganiseerd waar de nieuwe NPR 1813 wordt gepresenteerd.

Voor vragen over dit onderwerp kunt u contact opnemen met SHR (e.beckers@shr.nl).